

Gazeta Grudziądzka

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!
W Imię Boże! Za Wiarę i Ojczyznę!

Na wtorek, 18-go października 1932 r.

Czy Stronnictwu Ludowemu grozi rozłam?

Odpadają zgniłe gałęzie — pień jest zupełnie zdrowy

Przed paru dniami prasa sanacyjna podniosła tryumfalny krzyk głoścąc, że w Stronnictwie Ludowym nastąpił rozłam. Powodem tej radości było powstanie piśmi-dła, które nadużyło nazwisk po-ważnych działaczy ludowych, a to nietylko bez ich pozwolenia, ale zu-pelnie bez ich wiedzy i zaatakowa-ło w sposób nieprzyzwoity preze-sa Stronnictwa Ludowego na Po-morzu, starego i wytrwałego dzia-łacza ludowego senatora Wiktora Kulerskiego.

Różne gadzinówki, to jest pi-sma utrzymywane z funduszków pu-blicznych ucieszyły się niezmiernie że będą miały w nowym piśmi-dle gorliwego współpracownika na ni-wie rozbijania ruchu ludowego, który przez targowe strajki rolni-ków wykazał swą groźną dla be-beków potęgę.

Radość B. B. jest jednak zupeł-nie płonna.

Niedawno sprzedał się sanacji Michalkiewicz razem ze swoją ga-zetą „Piast Wielkopolski“, oświad-czył nawet generalnemu sekreta-rzowi Stronnictwa Ludowego Ba-gińskiemu, że jest kupcem i ma wszystko do sprzedania, a pociąg-nął za sobą tylko parę osobników, znanych jako złodziei grosza pu-blicznego. Jest między nimi po-sel Kulisiewicz, któremu zarzuc-no publicznie, że dopuścił się de-fraudacji jako burmistrz miasta Błonie, jest Fidelus, który przebu-łał swoje gospodarstwo i obecnie musi się ratować przed licytacją przez sprzedaż swego sumienia i chłopskich interesów.

Wyrzucenie takich ludzi ze stronnictwa jest okolicznością bar-dzo pomyślną, gdyż utracjusze, złodzieje, czy też „kupcy“ stano-wili bardzo przykry ciężar dla stronnictwa, a gdy jak zgniła ga-łąź odpadli, to ruch ludowy stał się znacznie zdrowszy. Nie ulega wątpliwości, że w stronnictwie, które posiada kilkanaście miljo-nów ludzi mogą się jeszcze zna-leźć wyrodne jednostki, które chcą się sprzedać, a ponieważ same nie przedstawiają żadnej wartości, więc chciałby pod sanacyjny nóż przyprowadzić parę obalamuo-nych ludzi, ale dziś ludzie już się znają na farbowanych lisach i nie tak to łatwo wciągnąć w zasadzkę człowieka, który nie ma na sumie-niu żadnych szacherek z weksłami — a takiego, co ma te szacherki, niema co żałować.

Nie jest wykluczone, że ktoś, kto ma na sumieniu ludzką krzy-wdę przez doprowadzenie do ban-kructwa instytucji spółdzielczej na blisko półtora miliona złotych i to instytucji, w której się umie-ściło swoją żonę, swoją siostrę i swoich znajomych i samemu po-

bięrało dwie pensje — chcąc bro-nić się przed odpowiedzialnością sądową — odda się pod opiekę sku-krzydła sanacji i za zapewnienie bezkarności za różne sprawki, zo-bowiąże się do rozbijania stron-nictwa ludowego. Nie będzie to jednak żaden rozłam — będzie to tylko oczyszczenie atmosfery z oparów nieuczciwości, które tam, gdzie jest bardzo wielu ludzi łatwo znaleźć się mogą.

„Gazeta Grudziądzka“, która od dziesiątek lat wiernie broni inte-resów ludu wiejskiego, trwać będzie zawsze jak skała przy ich obronie i nie tylko będzie nadal stanowić oparcie dla Stronnictwa Ludowego, ale oświadcza, że do-stosuje się zawsze do legalnie wy-tkniętej linii politycznej stron-nictwa Ludowego.

Redakcja
„Gazety Grudziądzkiej“.

Dalsze igraszki, czy też strajk targowy rolników

Prasa warszawska ujawnia, iż rząd porzuca akcję o niższenie cen kartelowych, która za wielki roz-dźwięk spowodowała w łonie sa-nego rządu i stronnictwa rządu-wem, a przystępuje do t. zw. pla-nowej walki z kryzysem. W dniach najbliższych ma się odbyć konfe-rencja przedstawicieli przemysłu i rolnictwa pod przewodnictwem księcia Radziwiła, który jest i rolnikiem i przemysłowcem. Hasłem tej dziwnej konferencji ludzi, któ-rzy wczoraj jeszcze byli bezwzględ-nymi przeciwnikami jest: uzgad-niamy plan walki z kryzysem!

Jest to jeszcze jedna gra na zwłokę dla zagrożonych kartelow-

ców. Ogólny ten plan walki z kry-zysem ma się oprzeć na „rede-flacji“ czyli na małej inflacji — mówiąc poprostu na drukowaniu pieniędzy bez należytego pokrycia. To wszystko jest dopiero w sferze projektów, a tymczasem wszystko zostanie tak, jak jest. A o to wła-śnie chodziło, o zwłokę. Organ przemysłowców łódzkich należą-cych do B. B. „Prawda“ wprost pisze, iż „rząd świadomie toleruje wysokie ceny kartelowe, ponieważ leży to w jego interesie fiskalnym i socjalnym“.

Jak długo będziemy szukać te-go „generalnego środka“ na zwal-czanie kryzysu?!

Protesty wyborcze przed Sądem Najwyższym

Już w najbliższy poniedziałek, dnia 17 bm. Sąd Najwyższy w Warszawie rozpocznie ponownie rozpatrywać protesty przeciwko wyborom do Sejmu i Senatu. Pierwsze protesty rozpatrzone zo-staną z okręgu Nr. 57 Łuck, w na-

stępne podziałki pójda protesty z okręgów Nr. 19 — Radom, Nr. 55 — Złoczów, Nr. 54 — Tarnopol, Nr. 53 — Wilno, Nr. 2 — Warszawa powiat, Nr. 46 — Jasło i Nr. 52 — Stryj.

STRASZNA KATASTROFA SAMOLOTOWA.

Szczałki spalonego wojskowego samolotu angielskiego, który spadł w hrab-stwie Surrey na skutek defektu w motorze. Bohaterski pilot tak długo sta-rał się utrzymać płonący samolot w powietrzu, jak długo jego 5 kolegów nie wyskoczyło z samolotu ze spadochronami. Sam oraz dwóch innych pi-lotów, których spadochrony nie funkcjonowały, ponieśli śmierć.

Konfiskata ulotki o strajku targowym rolników

Zakłady Graficzne i Wydawnicze Wiktora Kulerskiego wykonały ulot-kę wzywającą do strajku targowego rolników w dniach 23 do 30 paździer-nika. Ulotka ta została skonfiskowa-na a sąd nadesłał nam następujące postanowienie.

POSTANOWIENIE.

Dnia 8 października 1932 r. Sędzia O-kręgowy Śledczy w Grudziądzu w wy-konaniu wniosku Podprokuratora IV. re-jonu Sądu Okręgowego w Grudziądzu z dnia 7 października 1932 roku w związku z postanowieniem Wydz. Karnego Sądu Okręgowego z dnia 7 października 1932 roku

postanawia w myśl art. 152 i z 153 kpk. zająć ca-ły nakład ulotki Związku Zawodowego Rolników p. t. „Obywatele Chłopi“, wy-danej w październiku 1932 w Warszawie przez Zarząd Główny Z. Z. R. a odbitej w Zakładach Graficznych Wiktora Ku-lerskiego w Grudziądzu, albowiem jak wynika z treści ulotki, celem oddziaływania na cenę przedmiotów pierwszej potrzeby jak zboże, masło i inne produkty wiejskie, wzywa się chłopów do powstrzyma-nia się od dowozu tych produktów do miast, co stanowi występek z art. 171 kk.

Sędzia Okręgowy Śledczy
w Grudziądzu
(—) Cisko.

Za zgodność:
j. Sekretarz Sądu Okręgowego
(—) podpis nieczyt.

Rolnicy francuscy zapowiadają strajk podatkowy

Ruch agrarny jest we Francji jeszcze młody, ale jak się pokazuje energiczny.

W ubiegłym tygodniu odbył się zjazd 5.000 delegatów drobnych rolników ze wszystkich stron Fran-cji, który powziął uchwałę, iż chło-pi francuscy są zdecydowani rozpo-cząć strajk podatkowy, dopóki ceny produktów rolnych nie pod-niosą się do dawnej wysokości.

Po zebraniu utworzył się pochód chłopski, który skierował się do gmachu giełdy zbożowej. Ta-blica, na której notowane są ceny, została zerwana i rozbita.

Podkreślić należy, że położenie chłopów francuskich jest o całe nieco lepsze niż u nas i ceny pro-duktów rolnych są o wiele wyższe. Ale też chłopci francuscy nie są przyzwyczajeni do nędzy, jaką cierpi nasza wieś i inne mają wy-magania.

Rząd francuski postanowił wy-kupić od rolników 6 milionów centnarów zboża celem podniesie-nia cen na rynku.

Koniec sądów doraźnych na Węgrzech

Węgierska rada ministrów uchwaliła ustawę zniesienia są-dów doraźnych, a to wobec po-prawienia się stosunków, które nie nasuwają już konieczności utrzy-mywania dalszego tych ostrych za-rządzeń.

Skrajna nędza panująca na wsi zagląda również do dworów

Wspominaliśmy już o tem, że dziennikarz B.B.W.R. Cat-Maciewicz napisał o obecny system gospodarczy, który wszystkim i wszystko (naturalnie poza garścią wybranych ludzi, którzy właśnie dziś cieszą się pełną radością życia, pobierając pensje idące w dziesiątki tysięcy złotych miesięcznie) niszczy bezwzględnie i bezlitośnie najgorszą nędzę widzi on na wsi, nawet we dworach. O której pisze wprost tragedją technicy tytuł p. t. „Gasnące świece”. Pi-
sze on tak:

„Niejedon publicysta lewicowy będzie zdziwiony, kiedy mu powiemy, że sytuacja materialna, poziom życia przeciętnego członka kresowego związku ziemian, a więc ziemianina, jest gorsza od poziomu życia dozorca domowego w Warszawie.”

Wiadomo jednak, że poziom życia warszawskiego dozorca domo-

wego w ostatnich latach spadł także znacznie, więc los ziemian, wyśpiwujących I. Brygadę, jest nie do zazdroszczenia, a Cat daje nam taki obraz „białego dworu”:

Dwór wielkopański. Dwie białe kolumny biegną do dziurawego dachu, z którego można oglądać lipy w alejach dużego parku. Właściciel tej rezydencji mieszka w jednym pokoju. Na kanapie leży dziecko chore, do którego nie sprwadza się doktora, bo niema środków. Na stole mała lampa naftowa, taka, jaką przed wojną wieszano w ubikacjach, aby zużyć jak najmniej nafty. Nie jest to przy-
kład ośobniony.”

Po tryumfalnych przyjęciach jakie urządzało w Nieświeżu dla twórcy ideologii i dla Kostka Biernackiego, dziś niejedon entuzjasta śpiewa: — miało pański dwór...
ostal ci się jeno, ostal ci się jeno sznur.—

Im młodszy cenzor, im mniej umie, tem więcej kreśli czerwonym ołówkiem

Wieloletni prezes Rady ministrów Francji Clemenceau, znany jako najlepszy organizator sił moralnych i fizycznych narodu francuskiego, jako „ojciec zwycięstwa” był z początkiem wojny wydawcą i redaktorem cenzuryjnego czasopisma „L'Homme Libre”. Czasopismo to umieszczało dość często krytykę niewłaściwych posunięć rządu, za co było przez cenzurę wojskową neliłościwie konfiskowane, tak że Clemenceau zmienił tytuł swego pisma na „L'Homme enchaîne” „Człowiek zakuty w kajdany”.

W sprawie tych konfiskat interwenjował Clemenceau jeszcze jako zwykły działacz polityczny w cenzurze a wręcznia swoje opisał w następujący sposób:

„Przyjął mnie młody człowiek w mundurze kapitana, bardzo uśmiechnięty i układny, zanadto uśmiechnięty i układny, czego nie lubię.”

— Młody człowieku — spytałem go. — na czym właściwie polega Wasza polityka prasowa?

Młody człowiek zmarszczył jowiszowe brwi: „L'homme libre”, panie prezydencie — odpowiedział z namaszczaniem — działa na szkodę interesów Francji.

— Młody człowieku — zwróciłem mu spokojnie uwagę — jest pan zbyt młodym na to, by mógł pan osadzać. Co szkodzi interesom Francji: nie wystarczy mieć rangę kapitana, trzeba jeszcze coś niecoś umieć.

Bunt bezrobotnych w Anglii

Rozruchy bezrobotnych ponowiły się znowu w Belfascie. Tłum usiłował uniemożliwić ruch uliczny, obrzucając kamieniami szyby wstaw samochodów i tramwajów. Policja rozpraszala manifestantów, lecz po pewnym czasie zaatakowały policję większe siły. Dano kilkanaście strzałów z tłumu. Policja odpowiedziała salwą. W czasie rozruchów 15 osób odniosło rany. Ostatecznie spokój został przywrócony. Z pośród ranionych w czasie wspomnianych rozruchów jedna osoba zmarła w szpitalu a dwie znajdują się w stanie ciężkim. Rany odniosło również 2 policjantów.

Młody człowiek obraził się...

Spotkałem go później, jako prezydent Rady Ministrów i minister wojny; mogłem go postać na front, by się czegoś koniec końców nauczył, ale opowiadano, że się mszczył za tamtą rozmowę; więc kazałem go posłać do taborów... Tam był na swoim miejscu, — ten, który bezczelnie „kontrolował” mój patriotyzm”.

KRÓLOWA BELGIJSKA PRZY URNIE WYBORCZEJ.

Królowa Elżbieta belgijska (w fatrze) przy urnie wyborczej podczas wyborów komunalnych, które odbywają się we wszystkich miastach belgijskich.

Kostek Biernacki zakochany w praworządności

W ciężkich czasach dobrze jest czasem uśmieć się nieco, to też nie bez humoru opowiadają wtajemniczeni o przemówieniu, jakie wygłosił w odpowiedzi na powitanie urzędnika nowomianowany wojewoda poleski, pułk. Kostek Biernacki.

W przemówieniu b. komendanta brzeskiego uderza przedewszystkiem nadzwyczajne umiłowanie praworządności:

„Życzę sobie — mówił m. in. Kostek Biernacki — aby panowie wewnątrz wojewoda oświad-

Olbrzymia afera parcelacyjna Trzystu oszukanych na milion złotych

We Lwowie aresztowano — jak to już donosiliśmy, adwokata Selzera. Aresztowanie to odkryło kulisy olbrzymiej afery na tle parcelacji majątku Zuków, w pow. stanisławowskim, własności spadkoborców ś. p. marsz. Teodorowicza.

Główną rolę w tej aferze odegrał niejaki Karol Bernhaut, zamieszkały we Lwowie, trudniący się zawodowo pośrednictwem sprzedaży majątków ziemskich. Jeszcze za życia ś. p. marsz. Teodorowicza, zdołał wkraść się w łaski stareca, który obdarował go w testamencie znacznym legatym w postaci pięciowłokowej działki ziemni. Po śmierci właściciela Bernhaut namówił spadkoborców, (w celu uniknięcia skomplikowanych formalności działkowych), do parcelacji majątku, którą zajął się sam. Począł sprzedawać ziemię okolicznym włościanom, ukrywając przed nimi okoliczność, że majątek obciążony jest pożyczką Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego i Galicyjskiej Kasz Oszezę

dnosci w wysokości 60.000 dolarów. W ten sposób oszukał przeszło 300 parcelantów na sumę miliona złotych.

Rola adwokata Selzera polegała na puszczeniu w obieg weksli kaucyjnych, które nowonabywcy składali w jego kancelarji, jako depozyt, oczywiście nienaruszalny.

Z polecenia prokuratora w sobotę wieczorem aresztowano Bernhauta w jego mieszkaniu.

Afera ta, jedna z największych na tem tle w Polsce, dowodzi, jak bardzo zabagnione są nasze stosunki parcelacyjne. Z jednej strony utrudnia się właścicielom parcelację przy pomocy tysięcy formalności, czynionych przez urzędy ziemskie, a z drugiej oddaje się ich na łup podejrzanych aferyzistów, rzekomych specjalistów parcelacyjnych, którzy wmawiają w swe ofiary, że tylko oni, przy swoich „stosunkach” w urzędach ziemskich mogą otrzymać zatwierdzenie planu parcelacyjnego i przeprowadzić parcelację.

Plan Kronprinca przywrócenia monarchji

W związku z ożywioną działalnością, jaką ostatnio rozwija były kronprinz, socjalistyczny „Vorwärts” publikuje sensacyjny rewelacje. Dziennik pisze, że były kronprinz miał wielokrotnie spotykać się z rozmaitymi osobistościami ze świata politycznego i że złożył on następujące treści oświadczenie: „Papen, Schleicher, Hindenburg i

on, jako były kronprinz, wiedzą dobrze, czego chcą i panuje między nimi zupełna zgoda. We właściwej chwili Hindenburg wyznaczy go na regenta, a sam ustąpi. Kronprinz oprze się o Reichswehrę, policję i na 400.000 uzbrojonych Stahlhelmmowcach.

Nie dojdzie nigdy do powtórzenia się wypadków z dn. 9 października. Inicjatorzy tego planu zdecydowali się walczyć za swoją sprawę i umrzeć za nią, jeśli będzie to konieczne. Rupprecht von Wittelsbach przyłączy się do tych planów i tem samym wtedy, kiedy kronprinz zostanie regentem, stanie on na czele monarchji naddunajskiej”.

„Vorwärts” zobowiązuje się dowieść, że tego rodzaju oświadczenie było składane przez byłego kronprinca. Ponieważ, zdaniem pisma, plan kronprinca zawiera wszelkie cechy zbrodni stanu, dziennik zwraca się do kanclerza Papena, Schleichera i Gayla z pytaniem, czy zamierzają wyciągnąć stosowne konsekwencje i czy zabierze w tej sprawie głos nadprokurator Rzeszy. Dziś wieczorem ukazało się oficjalne dementi, w którym powyższe doniesienie nazwane jest „produktem czystej fantazji”.

Nie będzie niżki cen tytoniu.

W związku z ponawiającymi się pogłoskami o rzekomo planowanej dalszej niżce cen wyrobów tytoniowych, jest agencja „Iskra” upoważniona przez czynniki miarodajne do kategorycznego stwierdzenia, że żadne dalsze niżki nie są przewidziane.

Chorobliwe brednie

Chelmski piśmielnik w swoim pierwszym programowym numerze umieścił artykuł zatytułowany „Wojna z Niemcami“, w którym znajdują się wprost nieczytelne elokubracje w następującym stylu.

„Ale tu u nas, na terenie Pomorza, gdzie mieszka w tej chwili poważna część ludności, która niedawno z centralnych dzielnic Polski przybyła, a którą na wspomnienie wojny z Niemcami dreszcz przerażenia przesywa — tu nietylko prasę bym poskromił, lecz pozamykałbym wszystkie zbyt mocno krzyczące LOPPY, ponieważ ich wrzaski więcej szkody jak pożytku przynieść mogą.“

A więc dziś, gdy cały świat zajęty jest bezczelną napastliwością Niemiec, który oświadczył, że wbrew wszelkim układom zbroją się i zbroić się będą, gdy najpoważniejsi politycy w kraju i zagranicą, gdy nawet przyjazne Niemcom gazety oświadczały, że byliśmy prawie o włos od wojny, taki sobie pismak i paszkwilant ośmiela się grozić zamknięciem tak poważnym instytucjom obrony narodowej jak „Liga obrony powietrznej państwa“, której celem jest nietylko zabezpieczenie naszych granic, ale również obrona życia poszczególnych mieszkańców Polski, za to, że ośmielają się zwracać uwagę na niemieckie bezpieczeństwo i niepokoić drżącego ze strachu pana redaktora. W dalszym ciągu artykułu tenże pismak, działając widocznie w interesie prusaków, wyciągających chętną łapę po nasze Pomorze — usypia polskie społeczeństwo, pisząc:

„Ale dziś, gdy krzyczą o wojnę z Polską, gdy ta wojna grozi, to możemy jeszcze spać spokojnie, zwłaszcza, że wiadomym nam jest, iż Niemcy w chwili obecnej, zdolne są zaledwie do... krwawej rewolucji we własnym kraju, gdzie się mogą mordować... nożami.“

Cały świat widzi jawne i tajne zbrojenia niemieckie, przed paru tygodniami odbyły się na samej prawie granicy polskiej niemieckie manewry, w których wzięły udział dwie olbrzymie armie zaopatrzone w tysiące czołgów, samolotów,

zbrojne w ciężką artylerię — w gazy trujące itd. Cały świat słuchał mowy Herriota w Grammat, który przedstawił światu, że cała młodzież niemiecka przechodzi wykształcenie wojskowe i jest przepojona nienawiścią do Francji i Polski, a taki sobie pismak twierdzi, że Niemcy są uzbrojeni tylko w noże, więc możemy spać spokojnie.

Jestto rzeczą zupełnie jasną, że jeżeli autor takich bredni nie jest umyślowo chorym — to jest chyba na pruskim żołdzie.

Lata mijają — należy więc zawnoczu dbać o zachowanie pięknej cery i jędrnego ciała!

Mężczyźni patrzą z podziwem na świeżą, dziewczęcą cerę. Dlatego też miliony kobiet pielęgnuje urodę i konserwuje jędrność ciała przez codzienne regularne stosowanie mydła Palmolive. Gdyż do wyrobu tego słynnego na cały świat mydła użyte zostają najnaturalniejsze olejki kosmetyczne — mianowicie oleje owoców oliwnych, palm i orzechów kokosowych.

Niech Pani naciera codziennie rano i wieczorem twarz obfitą pianą mydła Palmolive, w ten sposób, by piana ta mogła wnikać w każdą najmniejszą porę, następnie niech Pani spłucze twarz ciepłą, a potem zimną wodą i delikatnie osuszy ręcznikiem. Niech Pani używa również mydła

Palmolive do codziennej kąpieli całego ciała. Zdziwi się Pani, jak delikatną i miękką stanie się skóra, jak elastyczną i świeżą. Dlatego też tajemnica wyrobu mydła Palmolive jest jedną z najcenniejszych tajemnic pielęgnowania urody na świecie.

WYRÓB KRAJOWY

TERAZ gr. 90

Prosimy żądać stale prawdziwego mydła Palmolive, zwracając uwagę na zielone opakowanie z czarną opaską i złotym napisem Palmolive.

MYDŁO PALMOLIVE

Krwawe zajście w lesie

Na tle kradzieży drzewa z lasu doszło we wsi Niwie pod Daleszycami w powiecie kieleckim do krwawego zajścia. Mianowicie gajowcy nadleśnictwa Daleszyce zatrzymał dwóch osobników na kradzieży drzewa. Ci ostatni stawili

gajowemu opór tak, iż gajowcy w obronie własnej użył broni palnej, zabijając jednego z robotników. Zaalarmowana wypadkiem tym ludność w liczbie około 300 osób, usiłowała dokonać samosądu nad gojowym. Przybyli na miejsce

patrol policji w sile 2 szeregowych zdołał przeszkodzić napaści na gajowego; jednakże został również przez tłum zaatakowany gradem kamieni tak, iż zmuszony był dać strzały ostrzegawcze. Gdy te nie odniosły skutku, strzelili do tłumu, w wyniku czego 2 osoby zostały zabite a jedna raniona.

JERZY SZABLICA.

74

„Miasto zbrodni“ REPORTAŻ POWIEŚCIOWY

Ale w ciemnej czeluści krętych schodów, wiodących do podziemi, poczuł się jednak nieswojo. Głuchodudniły ciężkie kroki przewodników w mrocznym korytarzu, niesamowicie zabrzmiał głos wartownika u wylotu korytarza:

— Stop! Hasło.

— Chicago gemk.

Snop światła padł na twarz odpowiadającego, potem na jego towarzysza i zatrzymał się dłużej na Mancroftcie. Reporter mimowoli ścisnął mocniej kolbę rewolweru w kieszeni.

— Wejdzcie! — ozwał się głos wartownika.

Sydney Mancroft odetchnął, ale

trząsk zamykających się za nim żelaznych drzwi zdał mu się trząskiem wieka trumny.

Nie była to jednak trumna, a olbrzymia, w półmroku pograżona sala. Wzdłuż ścian stały stoły, za którymi siedziało, paląc, rozmawiając i grając w szachy, kilkudziesięciu mężczyzn. Ale ku zdumieniu reportera żaden z nich nie pił wódki, żaden nie grał w karty; te zabawy były zabronione w klubie.

Nikt nie troszczył się o przybycie i Mancroft mógł się oddać spokojnie obserwacji. Tłum, wypełniający salę, był najdziwniejszym zbiorowiskiem, jakie kiedykolwiek widział. Obok rudowłosego Irlandczyka siedział śniady Sycylijski, opodal typowy Yankee śmiał fajkę, zgóry spoglądając na swego sąsiada — lewatyńca, który ze wschodnią żywością coś mu opowiadał.

Nieco dalej krzywonosy potomek Judy rozgrywał partję szachów z flegmatycznym Niemcem, uśmiechnięty Chińczyk potakiwał wywodom Rosjanina o kalkuckiej twarży. Murzynów naliczył Mancroft kilkunastu, czerwonskórych trzech. Byli w tej sali przedstawiciele niemal wszystkich ras i narodów. Przeważali Włosi.

W pewnej chwili gdzieś w głębi zahuczał gong i otworzyły się podwoje, wiodące na szeroki korytarz. Wszyscy powstali z miejsc i poszli ku drzwiom. Po jednemu przechodzili korytarzem, rzucając u jego wylotu hasło wartownikom, do drugiej sali.

Mancroft przez chwilę nie wierzył własnym oczom. Sala ta mniejsza niż pierwsza, lecz rześcicie oświetlona, robiła wrażenie sali przyjęć pałacu możnowładcy. Na ścianach wisały cenne gobeliny, i

wilka, który dostawszy się tam uduł ciele.

W niedzielę urządzono z udziałem oficerów K. O. P. obławę na szkodników. Zabito dwa wilki.

W poniedziałek na drodze pomiędzy Meldeczkiem a Wolożym wilki napadły na przejeżdżającą furmankę. Napadnięci oddali szereg strzałów i popędziwszy konia, zdołali ująć cało z opresji.

Pozatem już od bardzo dawna grasują po wsiach innego gatunku wilki, które stokroć gorzej niszcza rolników niż wilki naturalne.

Autonomia uniwersytetów w niebezpieczeństwie

Niepokojąca koła uniwersyteckie sprawa ograniczania autonomii wyższych uczelni weszła w stadium rozstrzygające.

Ministerstwo oświaty opracowuje projekt nowej ustawy o wyższych uczelniach, którego główne zasady przedstawiło już tzw. grupie oświatowej B.B.

Projekt ten ma podobno być wniesiony do Sejmu do załatwienia drogą pełnomocnictw.

Przewiduje on m. in., że wybór rektora musi być zatwierdzony przez ministra oświaty, oraz zawiera postanowienie, że od decyzji rektora i senatu akademickiego przysługuje zainteresowanym prawo odwołania się do ministra oświaty.

Podobno wspomniane postanowienie projektu wywołały duże zastrzeżenia nawet wśród posłów samorządowych, w szczególności wśród profesorów wyższych uczelni.

Proces dwóch rządów w Lipsku

Rozpoczęła się przed trybunałem stanu w Lipsku rozprawa, której przedmiotem jest zatarg między byłym rządem pruskim a rządem Rzeszy. Powodem zatargu było jak wiadomo, mianowanie w dn. 20 lipca br. komisarza Rzeszy w Prusach oraz zawieszenie członków gabinetu w ich urzędowaniu. Proces wzbudził wielkie zainteresowanie. Rozprawa potrwa prawdopodobnie trzy dni.

KATASTROFA KOPALNIANA.

W kopalni Plank Lane w Lancashire w Anglii wydarzyła się straszliwa katastrofa kopalniana. Podczas zmiany załogi oberwała się winda i runęła w głąb szybu. 19 górników jadących windą zostało zabitych.

obrazy sławnych mistrzów, a meble pochodziły z najlepszych pracowni.

Lecz nie to wprawilo Mancrofta w zdumienie, a widok kilkunastu mężczyzn, zgrupowanych na podłodze za stołem, okrytym czarnym sukniem, wokół wytwornie ubranego, przystojnego młodego człowieka o atletycznej budowie. Twarz jego była miła, ujmująca opromienianą ją uśmiechem. Bystre oczy, czyniąc przegląd, spojrzały przez chwilę na twarz reportera, usiłując go przeniknąć do głębi. Mancroft spokojnie wytrzymał to spojrzenie.

Al Capone usiadł i zaczęła się ceremonia przyjmowania adeptów. Razem z Mancroftem było ich trzech.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

ZYCIE GOSPODARCZE

Notowania giełdowe

z dnia 14-go października 1932 r.

Ziemiopłody.

Płacono złotych za 100 kg.:

Table with columns for location (Warszawa, Lwów), crop type, and price. Rows include Pszenica, Zyto, Jęczmień, Owies, Mąka, pszenna 60%, żytna 65%, Otręby, pszenne, żytnie, Rzepak, Groch polny, Kuchy rzep., Kuchy lnian., Słoma, Siano pras., Ziemiaki jad.

Table with columns for crop type, quantity, and price. Rows include 100 franków belgijskich, 100 koron czeskich, 100 guldenów gdańskich, 100 marek niemieckich, 1 gram czystego złota.

CENY ZBOŻA W KRAJU I ZAGRANICĄ

Przeciętne tygodniowe ceny czterech głównych zbóż w okresie od 3. 10. - 9. 10. według obliczenia biura giełdy Zbożowo-Towarowej w Warszawie. Ceny rozumieją się za 100 kg w złotych:

Rynki krajowe:

Table with columns for location (Warszawa, Gdańsk, Kraków, Lublin, Poznań, Lwów), crop type, and price.

Rynki zagraniczne:

Table with columns for location (Berlin, Praga, Brno Mor., Wiedeń), crop type, and price.

koniec września 5.100.000 osób, zmniejszyła się więc w porównaniu ze stanem z dnia 15. września o 163.000. Spadek w ciągu całego września wynosi tylko — z powodu przejściowego wzrostu bezrobocia w pierwszej połowie ub. m. — 123.000 osób.

Przypuszczalny zbiór ziemniaków.

Według prowizorycznych obliczeń przypuszczalny zbiór ziemniaków w roku bieżącym wyniesie w całej Polsce około 270 milionów centn. metrycznych.

W stosunku do roku ubiegłego zbiór ziemniaków przypuszczalnie będzie mniejszy o 13 procent.

Pięć gatunków chleba.

Ministerstwo spraw wewnętrznych przygotowuje nowe zarządzenie o sprzedaży i wypieku chleba. Według nowych przepisów przemysłowych, do sprzedaży będzie dopuszczane zamiast dotychczasowych trzech — pięć gatunków chleba. Rozporządzenie to wprowadzić ma obowiązek umieszczania na każdym z gatunków specjalnej nalepki wskazującej mąkę, z której chleb został wyrobiony.

Nowa taryfa celna.

W jednym z ostatnich Dzienników Ustaw R. P. ogłoszone zostało rozporządzenie o ustanowieniu nowej przewozowej taryfy celnej.

Ogłoszone rozporządzenie wejdzie w życie dopiero za rok, t. j. od 11 października 1933 roku.

Zarządzenia rolnicze w Niemczech.

„Reichsgesetzblatt“ ogłasza rozporządzenie doraźne prezydenta Rzeszy w przedmiocie ulg procentowych dla rolniczych kredytów realnych.

Odsetki od pretensyj zabezpieczonych na nieruchomościach rolnych, leśnych i ogrodniczych, zalegające za czas od 1-go października 1932 do 30 września 1934 r. obniżą się o 2%, jednakże nie poniżej 4%.

POWIATOWE ZJAZDY Stronnictwa Ludowego.

odbędą się w następujących miejscowościach:

Węgrow — dnia 30 października w Węgrowie.

Kalisz — dnia 30 października w Kamieniu.

Wartość pieniędzy:

Table with columns for currency and value. Rows include 1 funt szterl. angielskich, 1 dolar amerykański, 100 franków francuskich, 100 franków szwajcarskich.

Silny spadek bezrobocia w Niemczech.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Rzeszy wynosiła na

Advertisement for 'LUDZIE NERWOWI umierają młodo!' featuring a portrait of a man holding his head and text describing nervous disorders and a treatment method by Ernst Pasternack.

Advertisement for 'ECHOŚWIATA' magazine, number 35, published by Zakłady Graficzne i Wydawnicze Wiktora Kulerskiego.

Advertisement for 'WITÓW' school, offering agricultural education and practical training.

Advertisement for 'Pożyczek rolnikom' (loans for farmers) with details on terms and interest.

Advertisement for 'Młodzieniec' (young man) seeking a partner or job.

Advertisement for 'Zastępcy obligacji' (bond substitute) with details on the offer.

Advertisement for 'Sprzedam' (for sale) of a farmstead and inventory.

Advertisement for 'Książka Kucharska' (Cookbook) by Marja Ochorewicz-Monatowa, published by Wiktora Kulerskiego.

Advertisement for 'HUMOR ZAGRANICZNY' featuring a cartoon of a man taking a photo and the text 'Świat jest piękny. Nowy styl w fotografii.' (The world is beautiful. New style in photography.)

Prenumerata: „Gazeta Grudziądzka” wychodzi trzy razy tygodniowo: na wtorek, czwartek i sobotę. Przedpłata wynosi w Polsce na półrocze miesięcznie 1,30 zł, kwartalnie 0,80 zł, w Grudziądzu w ekspedycji, agencjach i filjach: miesięcznie 1,10 zł, kwartalnie 0,70 zł. Pod opaską 4.— zł kwartalnie.

W dwóch dowolnych wydaniach ceny dwa razy wyższe jak w jednym. W całym nakładzie (wszystkie trzy wydania) wiersz mm: w zwykłych 0,50 zł, w nadesłanym 1,50 zł, w tekście 3,00 zł, na 1-szej stronie 4,00 zł.

zmieniające zasadniczego sensu, nie uprawniają ogłaszającego do żądania bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada.